

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

quaestio 81. An Episcopus & Inquisitor possint secretum indicere
consultoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Peritis tot
processus in
regre expli-
candus.

Huius axiomatis ratio in promptu est: quoniam A
nisi periti intelligerent integre & perfecte coram
causam, non possent perfecte consulere, neque incor-
ruptum ferre iudicium, cum nemo de incognitis re-
tum iudicium facere possit.

Rursus, cum de eorum consilia sit ad sententiã
pronuntiandam deueniendum, ne fortassis ob non
visum processum minus bene consulant, & in seren-
da sententiã erretur, iustum est ut eis integre to-
tus processus explicetur. & cum Eymérico sentit
Bernardus in lucerna, verbo, inquisitor. §. 21.

Q V A E S T I O LXXX.

An testium nomina sint consultori- bus manifestanda.

Ctuagesima questio est: Vtrum Episco-
pus & inquisitor teneantur coram præ-
dictis peritis, de quorum consilio est ad
sententiam procedendum, deferentium & testifi-
cantium nomina publicare?

Et ar. supra
pag. 111.

Respondemus quod sic; ut patet in alleg. c. Statu-
ta. §. iubemus. vbi exposito & mandato, quod no-
mina deferentium & testium coram de iuris non
publicentur, sequitur sic: Sed secreto coram dice-
cesano Episcopo, vel eo absente ipsius Vicario,
quando inquisitores procedunt; quando vero pro-
cedit Episcopus coram inquisitoribus, si haberi
commode possit copia eorundem: ac nihilomi-
nus siue Episcopus siue inquisitores processerint,
aliquibus alijs personis prouidis & honestis, iuril-
que peritis (quas ad hoc uocari & eis per totum
processum, super quo deliberandũ est, seriose ma-
nifestari ac integraliter explicari; & de ipsorum con-
silio ad sententiam vel condemnationem proce-
di volumus) exprimentur: sicque non obstante,
quod illis contra quos huiusmodi de posuerunt, no-
mina ipsorum non fuerint publicata. Adhibea-
tur ad cognitionem iudicis instruendam plena fi-
des depositionibus testium eorundem.

COMMENT. CXXXIX.

In hac questione Eymericus unicum item pro-
ponit axioma, nempe, nomina testium peritis
seu consultoribus esse explicanda.

In hoc autem axioma maior est dubitatio, quã
in eo, quod proxime superiori questione proposi-
tum est; quia non videtur necessarium explicari.

Primum quoniam absque tali nominum publi-
catione, aut notitia recte consulere possunt.

Deinde quia ita plane contendunt faciendum vi-
ri docti, inter quos est Campegius apud Zanchi-
num cap. 15.

Postremo, tuta & laudabili inquisitionũ consue-
tudinẽ receptam videtur, ne consultoribus testium
nomina publicentur: sed absque nominibus proces-
sus soli eis dantur super quibus consulere debent,
neque ab hac consuetudine est recedendum.

Inquisitorum tamen partes erunt notare testiũ
qualitates, ut si religiosi, si periti, si graues fuerint,

& probati, aut contra, si minus probati, si plebei,
& pauperes, si iuuenes, si imperiti, aut similes, ut
his qualitatibus in genere cognitis, facilius intelli-
gant periti quantum sit dictis singulorum tribuen-
dum, aut contra deprehendendum.

Sed de nominibus delatorum nihil docuit Eyme-
ricus, an videlicet reorum nomina peritis debeant
explicari, & verius videtur, ac tutius est, ut nec
reorum nomina peritis publicentur.

Verumtamen illud addiderim, quod si quandoq;
videatur necessarium, vel testium, vel reorum no-
mina peritis explicare, ut cum probabiliter time-
tur testes inimicos esse reo: tunc si periti utroque
cognoscant, quia melius scire possunt, an sint vel fue-
rint inuicem inimici necne; non foret iniustum hoc
casu & testium & delatorum seu reorum nomina
consultoribus, aut etiam si opus fuerit, alijs probis
viris explicare, iuxta consilium EymERICI par. 3.
tit. de sex modis tradendi copiam processus. num.
119. §. sextus modus est de quo ibidem dixi.

Ne autem consultores temere hoc casu re-
stes vel delatos iudicent, aut per iuramentum, aut
per sententiam excommunicationis constringi pos-
sunt, ac debent, ut secretum teneant, ita Eyme-
ricus præcitato loco, & Bernardus Comensis in Lu-
cerna, verbo, Inquisitor. §. 21.

Et profecto grauissimum est scelus in causis præ-
sertim arduis secretum reuelare, ut optime docet
Aegidius Roscius tit. de carcerato fidei iuribus
committendo. nu. 30. vers. Et si tu senator fueris.

Quamuis autem periti huiusmodi specialiter
tunc non iurarent custodire secretum, adhuc tamen
ad illud obseruandum obligantur, propter multas
leges iubentes ne causa fidei propalantur ob peri-
culum ingens, quod inde nasci potest, quod si non iu-
rati propalauerint, extra ordinem puniri possunt
per Inquisitores: decuit enim eos id secretum ser-
uare, quod leges iuste iubent.

Si vero per malitiam reuelarent, illis præsertim
qui impedire possent fidei negotium, aut alias cau-
se obesse, tales quidem secreti reuelatores, reu-
elatores sancti officij puniri possunt, magis quã-
dem vel minus, pro culpa & qualitate, secundum
quam pena mensura imponenda est.

Q V A E S T I O LXXXI.

An Episcopus & Inquisitor possint secretum indicere consul- toribus.

Ctuagesima prima questio est: Vtrũ
Episcopus & Inquisitor quando præ-
dictis peritis deferentium nomina &
testificantium publicabunt, possint
eis secretum indicere, quatenus illo-
rum nomina non reuelent, ac in eos sententiam
excommunicationis ferre si reuelauerint?

Respondemus quod sic, iuxta alleg. Statuta. §.
& ut eorundem. vbi dicitur sic: Et ut eorundem ac-
cusatorum & testiũ periculis efficacius occurrat-
ur, & cautius in inquisitionis negotio præcedatur,
præsentis

presentis constitutionis auctoritate permittimus, quod Episcopus vel Inquisitorum secretum possint indicare illis, quibus (vt promissum est) processum huiusmodi explicabunt: ut in eos si arcana consilij, seu processus, sibi sub secreto ab eisdem Episcopo uel Inquisitoribus patefacta prater eorum licentiã alijs patefecerint, excoicationis sententiam, quam ex secreti uiolatione ipso facto incurrant, si eis expedire uidebitur, promulgare.

COMMENT. CXXX.

Explorati iuris est id de quo querit hic Eymeri *Ecus*: potest enim Episcopus & Inquisitor indicare silentium consultoribus, etiam sub pena excommunicationis, vt super questione proxime precedenti dictum est; idem docet Repertorium Inquisitorum, verbo, secretum. & Bernardus Comensis in lucerna Inquisitorum, verbo, Inquisitor. §. 21. & quam sit ingens scelus secreta reuelare, explicat Aegidius Bossius, eo loco, quem superiori commentario indicauimus. eum uidebo.

QVAESTIO LXXXII.

An Episcopus & Inquisitor possint se mutuo excommunicare ob indictum secretum.

Qtuagesima secunda quaestio est: Vtrum Episcopus & Inquisitor praedictis peritis excommunicationis sententiam iniungendo quatenus nomina deferentium aut testificantium non reuelent, possint se excommunicare mutuo hac de causa, etiam ne reuelent?

Respondemus q̄ non, vt in alleg. c. Statuta. §. Et ut eorundem de haeret. lib. 6. unde ibi concessio quod possint peritos excommunicare hac de causa, ut est dictum quaest. proxima, statim sequitur ita: Sic tamen q̄ Inquisitores Episcopum, uel Episcopus Inquisitores non excommunicent hac de causa.

COMMENT. CXXXI.

Iudices fidei alter alterum excommunicare non potest, iuxta tradita hic ab auctore. Haec assertio ratione non caret, nam si se mutuo excommunicarent, id fidei negotijs proculdubio obesser. Et huc prorsus spectare uidetur privilegium concessum Inquisitoribus ab Urbano 1111. in extrauag. incip. Ne Inquisitionis negotium, quam retulit Eymericus supra, par. 2. in qua sancitum est, ne Inquisitor & eius notarius, excommunicari possint a delegatis sedis Apostolicae, adde Syluestrum in summa, verbo, haeresis. 2. q. 8. Certa hac spectantia dicam in questione proxime sequenti.

QVAESTIO LXXXIII.

An Episcopus & Inquisitor teneatur ad secretum quod alijs indicunt.

Qtuagesima tertia quaestio est: Vtrum Episcopus & Inquisitor indicentes praedictis secretum, de non reuelando nomina deferentium seu testificantium per sententiam

A excommunicationis lata, ipsi etiam Episcopus & Inquisitor ad secretum huiusmodi arceantur? Respondemus q̄ sic, ut patet in alleg. c. Statuta. §. & vt eorundem de haeret. lib. 6. Vnde prohibito ibi, quod Episcopus & Inquisitor non possint se excommunicare mutuo hac ex causa, ut dictum est supra quaest. proxima, de Episcopo & Inquisitore, sequitur sic: Sed Episcopi ex iniuncto ex nunc a nobis sub uirtute sanctae obedientiae districto precepto, ad secretum huiusmodi teneantur.

COMMENT. CXXXII.

Quamuis se mutuo Episcopus et Inquisitor ob secretum custodiendum in causis fidei, excommunicare non possint, ut proxime dictum est, nihilominus tamen ad illud obseruandum in uirtute obedientiae ex districto Papa precepto obligantur; quod equidem ratione non caret: quemadmodum enim graui incommoda consequi possunt ex huiusmodi secreti uiolatione, cum periti & consultores reuelarent, eadem nascerentur si Episcopus, aut Inquisitores manifestarent.

Ergo si Episcopus & Inquisitores extra casus sibi a iure concessos & permisos, & negotijs fidei necessarios, reuelarent, aut testes, aut delatos, aut denuntiatores, & accusatores, uel alia sacri officij secreta, quamuis ipso iure excommunicati non essent; quoniam hoc nullo iure (quod ego sciam) cautum inuenitur: tamen mortaliter peccarent, quia sibi districte iniungitur a Papa sub uirtute sanctae obedientiae ne reuelent; essent enim iusta & legitima legis transgressores. facere autem in materia graui contra iustam & legitimam legem; nulla rationabili causa urgente, uel excusante leuialis est culpa, ut uno ore fateantur Theologi, quos sequuntur Canonistae, & ceteri beneficentissimi. atque hoc est in hac causa diligentissime obseruandum.

Episcopi & Inquisitores reuelantes secretum extra casus permisos mortaliter peccant.

DE STATVTIS ET CONSTITUTIONIBUS PRO OFFICIO INQUISITIONIS.

QVAESTIO LXXXIII.

An priora indulta & priuilegia Inquisitoribus data, sint per posteriores constitutiones reuocata.

Qtuagesima quarta quaestio est: Vtrum Inquisitoribus Apostolica priuilegia, indulta, constitutiones, & ordinationes, seu ad consultata responsiones factae per sedem Apostolicam, sint per constitutiones postmodum factas, de quibus habetur in 6. Decretalium, & in Clemen. tit. de haeret. simpliciter reuocata?

Respondemus quod non nisi in his, in quibus obuiant constitutionibus antedictis: ut patet in c. fin. Statuta. de haeret. lib. 6. ubi in fine dicitur sic: Constitutiones uero, ordinationes, & mandata alia praede-

Relat. supra pag. 111.